

ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - HELSINKI 10

Puhelin (vaihde) 642511 Postisiirto 120811-5

Liikepankit Osuuskassot Säästöpankit tili 5041-6

Yleiskirje n:o 5/71

22.2.1971

Työeläkelaitoksille

Asia: poronhoitotyötä tekevää maatalousyrittäjää koskevien MYEL:n säännösten soveltaminen

Vuoden 1971 alusta lukien poronhoitotyötä tekevät poronomistajat ja heidän perheenjäsenensä kuuluvat maatalousyrittäjien eläkelain (MYEL) soveltamispiiriin. Tätä koskeva laki maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta (830/70) on toimitettu eläkelaitoksille yleiskirjeen n:o 2/71 liitteenä.

1. Lain soveltamispiiri

Laki koskee 18-64 vuotiasta poronomistajaa ja hänen perheenjäsentään, joka 18 vuotta täytettyään on yhdenjaksoisesti vähintään neljän kuukauden ajan tehnyt omaan, perheenjäsenen tai paliskunnan lukuun poronhoitotyötä ja jonka toiminta jatkui 1.1.1971 tai on alkanut sen jälkeen. Lisäksi edellytetään, että hänen työtulonsa kohoaa vähintään 500 markkaan vuodessa. (Laissa olevat markkamäärät vastaavat vuoden 1970 palkkatasoa. Vastaava työtuloraja vuoden 1971 indeksitasossa on 548 markkaa). Arvioitaessa nouseeko työtulo mainittuun määrään, otetaan huomioon myös maatilataloudesta tai kalastuksesta saatu työtulo.

Pelkkä porojen omistaminen ei riitä tuomaan henkilöä kysymyksessä olevan lain piiriin, vaan tähän vaaditaan, että poronomistaja tai perheenjäsen itse aktiivisesti osallistuu poronhoitotyöhön. Poronhoitotyönä pidetään paliskunnassa tämän lukuun sekä paliskunnan ulkopuolella omaan tai perheenjäsenen lukuun suoritettua porojen hoitamiseen kuuluvaa työtä kuten erottelua, paimentamista ja merkitsemistä jne.

Henkilö, joka tekee poronhoitotyötä omistamatta itse poroja, jää lain soveltamispiirin ulkopuolelle, jollei hän suorita sanottua työtä perheenjäsenen ominaisuudessa.

Toisin kuin maatilatalouden harjoittajan perheenjäsen poronomistajan perheenjäsen kuuluu MYEL:n soveltamispiiriin, vaikka hän ei saisikaan työstään palkkaa.

2. Työtulo

MYEL 8 §:n 5 momentin mukaan poronhoitotyötä tekevän poronomistajan työtulo vahvistetaan kaavamaisista menettelyä noudattaen. Tämä tapahtuu siten, että työtulon perusteena pidetään poronomistajan omistamien paliskunnan toimesta luettujen vuotta vanhempien porojen määrää. Työtulo yhtä tällaista poroa kohden on 35 markkaa (vuoden 1971 indeksitasossa 38,38 markkaa). Tämän mukaan poronomistajalla tulee yleensä olla vähintään 15 poroa tullakseen MYEL:n eläketurvan piiriin.

Jos poronomistaja kuitenkin tekee poronhoitotyötä olennaisesti enemmän tai vähemmän kuin hänen vuotta vanhempien porojensa määrä edellyttää, voidaan edellä mainitusta kaavamaisesti vahvistetusta työtulosta poiketa.

Poronomistajan perheenjäsenelle vahvistetaan työtulo, jonka hänen voidaan kohtuudella arvioida jatkuvasti saavan tämän lain piiriin kuuluvasta toiminnastaan. Työtulon määrää arvioitaessa voidaan ohjetta saada siitä, monenko poron poronhoitomaksua perheenjäsenen tekemä poronhoitotyö vastaa.

Mikäli maatalousyrittäjällä on MYEL-vakuutus jo maatilatalouden tai kalastuksen osalta, poronhoitotyöstä tuleva työtulo lisätään näistä saatuun työtuloon.

3. Vakuuttaminen vuoden 1970 osalta

Poronhoitotyötä koskeva laki MYEL:n muuttamisesta tuli voimaan 1.1.1971, mutta sen oikeusvaikutukset ulottuvat eräin edellytyksin vuoteen 1970. Voimaantulosäännöksen mukaan lakia sovellettaessa luetaan vuosi 1970 eläkkeeseen oikeuttavaksi, jos poronomistaja tai hänen perheenjäsenensä on tänä aikana tehnyt poronhoitotyötä. Työtulossa mahdollisesti tapahtuneita muutoksia ei kuitenkaan vahvisteta ennen 1.1.1971.

Mikäli poronomistaja on vuonna 1970 ottanut yrittäjien eläkelain (YEL) mukaisen vakuutuksen siihen sisältyy aina myös mahdollinen

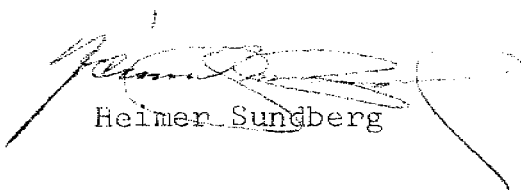
yrittäjätoiminta poronhoitotyön osalta. Tällöin ei vuotta 1970 lueta eläkkeeseen oikeuttavaksi MYEL:ia sovellettaessa. Poronomistaja, joka on 1.1.1971 harjoittanut poronhoitotyötä itse työhön osallistuen ja jonka työtulo on vähintään 548 markkaa vuodessa, kuuluu MYEL:n soveltamispiiriin ja hänen on otettava vakuutus tämän mukaisesti, jollei hän ole täyttänyt 65 vuotta tai lopettanut poronhoitotyötä ennen sanottua ajankohtaa. Koska poronomistajien eläketurva on vuoden 1971 alusta lukien järjestettävä MYEL:n säännösten mukaan, ei YEL-vakuutukseen, joka on otettu vuonna 1971 tai myöhemmin, koskaan sisälly poronhoitotyöstä saatua yrittäjätuloa.

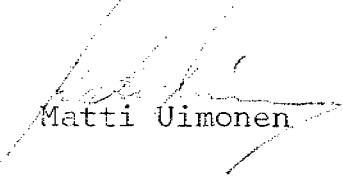
Jos poronhoitotyön siirtyminen MYEL:n piiriin vaikuttaa olennaisesti vahvistettuun YEL:n mukaiseen työtuloon, se tarkistetaan niin kuin YEL 7 §:n 2 momentissa edellytetään. Työtulomuutosta ei kuitenkaan saa suorittaa takautuvasti. Asia on toisin silloin, kun YEL-vakuutus on otettu pelkästään poronhoitotyön perusteella, ja tämä vakuutus lainmuutoksen seurauksena kokonaan päättyy. Päätymisen ajankohtana tulee silloin olla 31.12.1970.

Poronomistaja on saattanut vuoden 1970 aikana täyttää eläkeiän 65 vuotta tai lopettaa poronhoitotyön, jolloin häneen ei sovelleta MYEL:n säännöksiä. Näissä tapauksissa poronomistajan on siltä ajalta, jonka poronhoitotyö on jatkunut vuoden 1970 aikana, otettava YEL:n mukainen vakuutus, sikäli kuin edellytykset siihen muutoin ovat olemassa.

Voimaantulosäännöksen mukaan poronomistajan on otettava MYEL-vakuutus kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, jos vakuuttamisvelvollisuus on alkanut sanottuna aikana.

ELÄKETURVAKESKUS

Heimer Sundberg

Matti Uimonen